

Бараннік В. О.

канд. екон. наук, доцент
 провідний науковий співробітник
 Національного інституту стратегічних досліджень, м. Дніпро, Україна
 ORCID: 0009-0002-7261-7344;

Коцко Т. А.

канд. екон. наук, доцент
 Національний технічний університет України
 «Київський політехнічний інститут імені Ігоря
 Сікорського», м. Київ, Україна
 ORCID: 0000-0002-0111-0784

КОТИРУВАННЯ АКЦІЙ ЯК КРИТЕРІЙ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СУЧАСНОЇ КОМПАНІЇ: СУПЕРЕЧЛИВИЙ АСПЕКТ

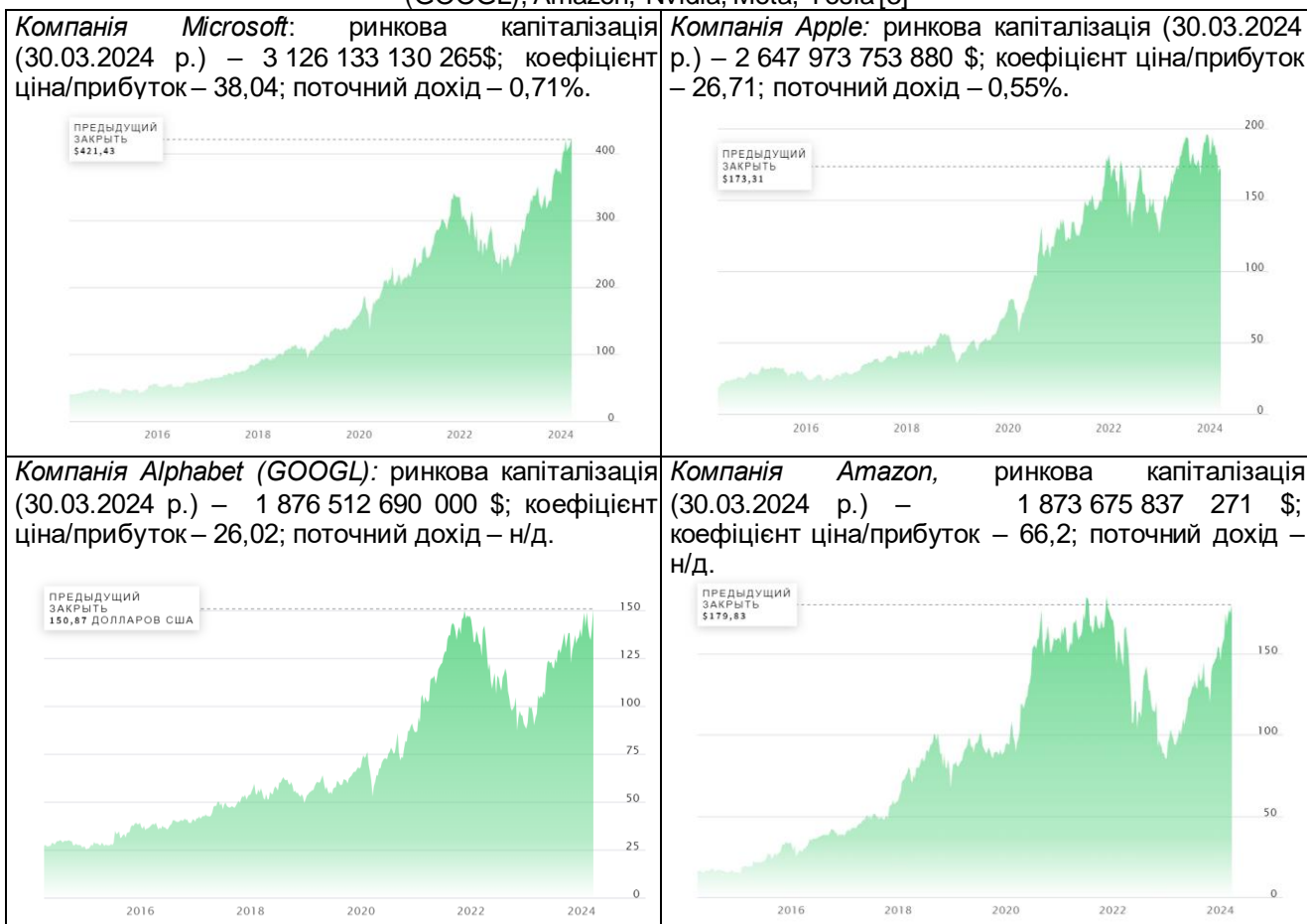
Загальна практика менеджменту давно використовує в якості показників економічного розвитку підприємства котирування акцій (IPO) на основних біржових майданчиках. У більшості випадків, саме успішність розвитку провідних підприємств визначає успішність економічного розвитку і самої країни.

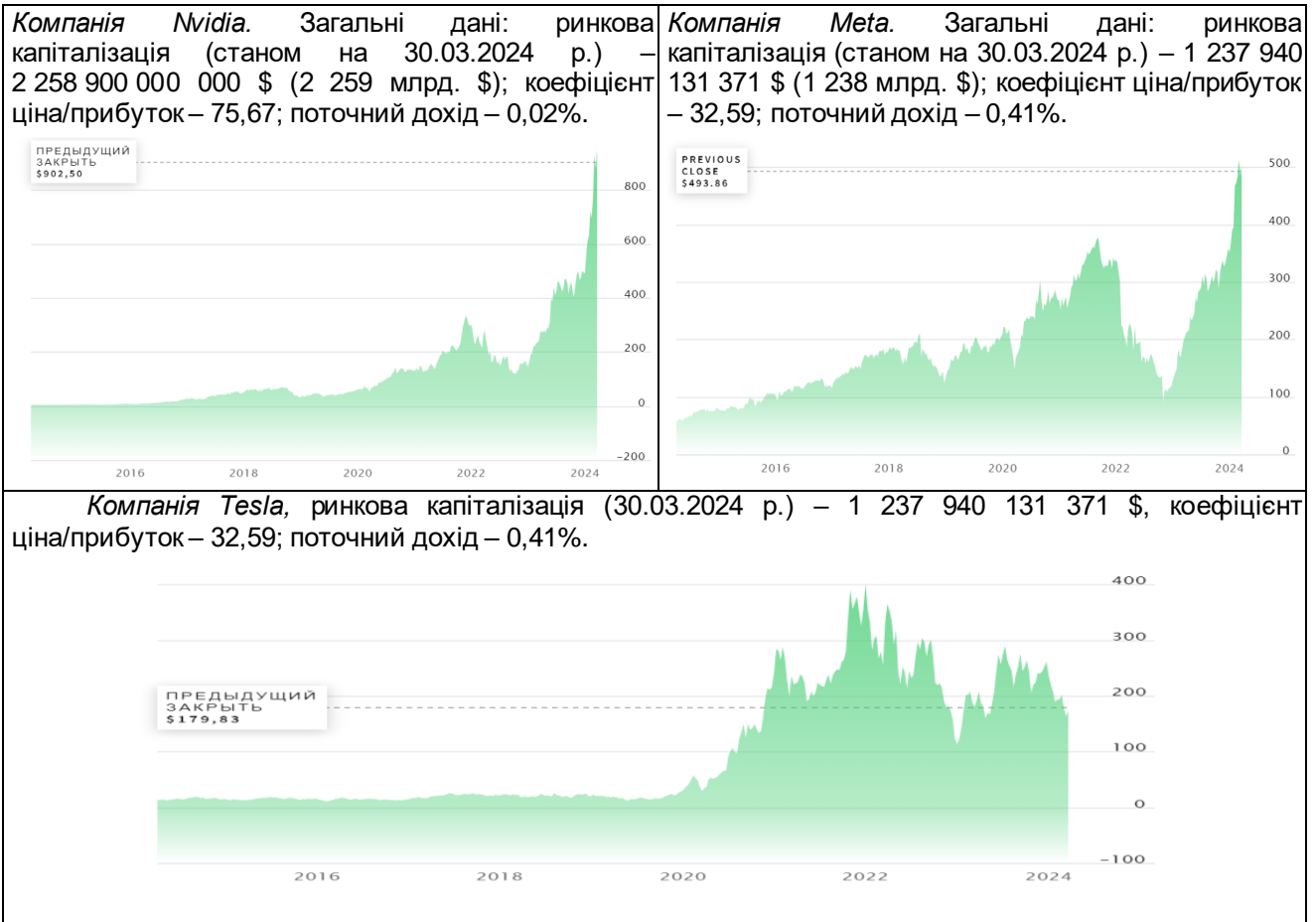
Як показано в роботі Мартіна Штайнбаха (керівник IPO напряму на глобальному рівні та в країнах Європи, Близького Сходу та Африки компанії Ernst&Young «Глобальні IPO: які рушійні тенденції сьогоdnішнього ринку?» [1]: «Реалізація стратегії зростання компанії потребує доступу до фінансування, а одним із основних способів отримати таке фінансування є проведення IPO».

У той же час, менеджмент компанії може штучно підтримувати високий рівень IPO, отримувати значне фінансування, не маючи реальних перспектив успішності розвитку. Як влучно зауважив Джон О'Салліван (John O'Sullivan – Senior business writer) [2]: «На щоденні зміни курсу акцій компанії більше впливають примхи інвесторів або зміни дисконтних ставок, ніж економічні показники ефективності реального бізнесу. Однак з часом успіх бізнесу все рівно буде відображатись в цінових показниках».

Дослідники, на прикладі реальної динаміки зміни IPO провідних ІТ компаній (великої сімки: Microsoft, Apple, Alphabet (GOOGL), Amazon, Nvidia, Meta, Tesla) досліджують злети та падіння IPO компанії на фоні IPO технологічного сектору та глобальних тенденцій з метою дати відповідь на питання: розвиток компанії обґрунтований та пов'язаний з її успіхами чи є предметом спекуляцій?

Таблиця 1 – Динаміки зміни IPO провідних ІТ компаній великої сімки: Microsoft, Apple, Alphabet (GOOGL), Amazon, Nvidia, Meta, Tesla [3]

Аналізуючи вищенаведені дані зазначимо, що, в загальному плані, динаміка розвитку провідних ІТ-компаній певним чином схожа та, в більшості випадків, відповідає загальноекономічним (галузевим) трендам: загальний підйом до 2022 року, що пов'язане з суттєвим підвищенням ролі компаній в період пандемії коронавірусу, з подальшим деяким спадом після закінчення епідемії. В той же час, подальша динаміка IPO компаній є дещо різноспрямованою: від нового, ще більш значного підйому акцій компаній Microsoft, Nvidia та Meta, певної стагнації, але на достатньо високому рівні компаній Apple, Alphabet (GOOGL) та Amazon, до падіння акцій компанії Tesla.

Як висновок, можна навести слова статті присвяченої Альфреду Чандлеру в журналі The Economist [4]: *Він поставив під сумнів акцент Адама Сміта на невидимій руці. Натомість він стверджував, що з кінця 19 століття і в подальшому, роль координації економічної діяльності перейшла від ринку до видимої руки менеджерів. Для пана Чандлера справжніми героями індустріальної епохи були менеджери, які терпляче створювали та керували великими організаціями, а не підприємці-одноденки, як вчили деякі романтики.*

Безумовно, підтвердження чи спростування ефективності менеджменту тієї чи іншої компанії ми отримуємо з часом аналізуючи динаміку їх IPO, але важливість його ефективності для розвитку сучасного бізнесу та економіки в цілому є беззаперечною. Разом з тим, слід пам'ятати, що оцінка ефективності управління компанією потребує аналізу цілого комплексу критеріїв у їх взаємозв'язку та взаємозалежності.

Список використаних джерел

1. Global IPOs: what are the driving trends in today's market? URL: <https://focus.world-exchanges.org/articles/global-ipos-what-are-driving-trends-todays-market> (the date of application: 23.03.2024).
2. John O'Sullivan. The Economist, December, 6th, 2022. URL: <https://www.economist.com/newsletters/the-bottom-line/preview> (the date of application: 23.03.2024).
3. Автоматизовані котирування Національної асоціації дилерів цінних паперів (NASDAQ). URL: <https://www.nasdaq.com/market-activity/stocks/> (дата звернення: 06.03.2024).
4. Alfred Chandler. The Economist, May 17th, 2007. URL: <https://www.economist.com/obituary/2007/05/17/alfred-chandler> (the date of application: 23.03.2024).